

Un canvi d'horari suposaria escurçar l'aturada per a dinar i sortir abans de la feina. ARXIU

Variar d'hàbits no troba l'hora

La reforma horària que ens alinearà amb els horaris europeus és un canvi amb el qual tothom està d'acord i en veu la necessitat imperant però dubta que sigui immediat

ANNA PINTER
BARCELONA

Hi ha un consens generalitzat als diferents sectors econòmics i agents socials que cal un canvi en l'organització horària de Catalunya, és a dir, aconseguir una distribució del temps de treball que permeti una millor conciliació. De fet, sembla que és el moment que més lluny s'ha arribat arran de la iniciativa popular Ara és l'Hora, liderada pel diputat Fabián Mohedano, que ha estat capaç d'engrescar el govern de Catalunya. El març del 2014, va donar suport a la iniciativa i va crear una comissió per elaborar una llei que implementi un canvi ho-

ELS TERMES

Què és el canvi horari?

● Aquesta iniciativa ciutadana proposa generalitzar una jornada laboral més compacta i flexible, que permeti acotar millor el temps destinat a la feina i n'alliberi per a usos personals, familiars i socials. A la pràctica, la proposta consisteix a avançar l'hora de dinar a la 1 del migdia i la de sopar a les 8 del vespre, que es redueixi a una hora com a molt l'interval de dinar, i recuperar les dues hores de desfasament.

rari el gener del 2018 com a molt tard.

REACCIONS. Ara bé, la dimensió del canvi és tan global, que regna l'escepticisme entre sectors empresarials i sindicals. "Em genera una certa incredulitat que hi hagi aquest canvi, no veig un lideratge públic en aquesta direcció", diu Roger Pallarols, del Gremi de Restauració de Barcelona. "O s'implementa en totes les àrees dins d'un marc normatiu que ho afavoreixi o estem abocats al fracàs", creu el president de la Federació de la Indústria Càrnia, Josep Collado. I en aquesta línia es manifesten més o menys molts dels representants de federacions i gremis sectorials consultats. "Només avançant el rellotge

una hora i canviant l'horari de dinar i de sopar no s'arreglen els problemes de l'organització del temps que tenim aquí", afegeix la secretària de Dona i Cohesió Social de CCOO, Alba Garcia, qui lamenta que hi hagi encara un marc normatiu, tant català com espanyol, que és un pal a la roda per al canvi.

"També semblava impossible que no es fumés als espais públics, o que canviéssim de moneda", rebaten des de la comissió Ara és l'Hora.

El Consell Assessor de Desenvolupament Sostenible, que és qui ha fet el dictamen de fonamentació de la transició cap a la reforma horària,

Hi ha una sensibilitat creixent que fa imparable el canvi

remarca la complexitat del procés, i reconeix que en la configuració dels horaris intervenen múltiples factors econòmics, socials i culturals i que caldrà un procés gradual i consensuat.

La realitat actual és un horari que ens diferencia de la resta d'Europa fonamentalment per la durada de la pausa del dinar i l'allargament de la jornada fins al vespre quan a la resta d'Europa ja estan a

casa sopats i dedicant temps a la família, la cultura o la participació social.

Aquest allargament de la jornada està més que demostrat que té uns efectes perniciosos: com menys hores de son més augmenta el nivell d'estrès, la qual cosa redueix en una pitjor salut i en un menor rendiment escolar i laboral. I les xifres ho confirmen: segons l'OCDE, a l'Estat espanyol es treballa una mitjana de dues hores més que a la resta de països desenvolupats, en canvi està a la cua en productivitat per persona ocupada. La manca de flexibilitat en les jornades laborals és un altra evidència. Ara com ara, segons dades d'Eurostat, el 87,9% dels treballadors de l'Estat tenen hora-

El que cal és

voluntat política,

i legislar per

afavorir-ho

ANNA MERCADÉ
OBSERVATORI DONA EMPRESA

ris fixos d'inici i final de la jornada laboral o bé horaris variables decidits per l'empresa.

Escepticismes a banda, els actuals models de relacions laborals, les noves organitzacions empresarials que aposten per uns horaris flexibles i la creixent sensibilitat per un tema que cada cop afecta més persones, ja no només les dones, juguen a favor del que sembla un canvi imparable. Així ho veu Anna Mercadé, directora de l'observatori de Dona i Empresa de la Cambra de Comerç de Barcelona. Fa més de vint anys que lluita per un horari més racional i creu que, malgrat tot, les empreses volen el canvi. "El que cal és voluntat política, i legislar per afavorir-ho", diu Mercadé. L'any 2008 l'observatori que dirigeix va fer un estudi en què evidenciava que el 80% de les empreses catalanes estarien a favor d'una reforma horària. I no només això sinó que un 39% de les empreses catalanes ja aplicaven mesures per afavorir la conciliació. Potser avui la xifra és més alta.

Sectors Les visions d'un canvi impactant

COMERÇ

“El comerç seria el més beneficiat pel canvi”

Curiosament a la Federació de Comerç de Catalunya ja fa anys que fa un horari de 8 a 15 de la tarda. “La feina surt igual, hi ha menys absentisme i hi ha millor am-

bient”, expliquen fonts de l'organització.

El comerç, que ocupa 325.000 persones, és un dels sectors més mal parats amb l'organització horària actual. S'adapten a l'horari laboral de la població i tanquen dues hores més tard que a la resta d'Europa, com a mitjana (a les 20.30 h).

Amb la crisi ha anat a pitjor, per compensar la baixada de consum han augmentat les hores d'obertura i l'horari de venda és d'unes 90 hores a la setmana. “Estem a favor

d'una reforma horària que facilitaria als treballadors poder arribar a casa a les 19.30”, asseguren.

A Vilafranca del Penedès el setembre passat l'associació de comerços del centre vila van fer una prova pilot i van compactar horaris. Les botigues no van tancar a migdia i a les 19 hores abaixaven la persiana. “Va anar tan bé que enguany ens demanen que allarguem una setmana la prova pilot”, diu Cristina Bundó, gerent de l'associació local de comerç.

RESTAURACIÓ

A Barcelona ja saben què és avançar l'horari

Les destinacions més turístiques, el sector de la restauració ja fa temps que sap què és un horari europeu. La cuina s'adapta als horaris

dels àpats internacionals per atendre els turistes, així que comença a les 12 i tanca a les 4 de la tarda, per als comensals locals, i donen servei de restauració als dobles usos horaris. “No ens costaria adaptar-nos”, diu Roger Pallarols, director general del gremi de restauració de Barcelona, qui considera que són un dels grans perjudicats d'un horari tan extens i tan allunyat de la resta d'Europa. “La reforma horària és un tema sistèmic que sense un lide-

ratge públic clar no tirarà endavant”, diu Pallarols.

La restauració és conscient que una nova organització del temps no suposaria retallar hores, però potser si tot s'avança, ells també podrien arribar abans a casa. “Seríem els primers que ho agrairíem però no ho podem fer si no és una acció conjunta, som sectors que ens hem d'adaptar a la realitat de cada territori”, diu. Només a Barcelona aquest sector ocupa 100.000 persones.

INDÚSTRIA

El sector industrial amb torns fa la seva via

El sector industrial que s'organitza per torns i de manera continuada no l'afectaria gens que es compactés la jornada. “És un de-

bat molt acotat en la indústria. En el sector químic tenen molta incidència els torns”, explica Juanjo Meca, gerent de la Federació Catalana d'Empreses Químiques, qui assegura que són un dels sectors industrials que més mesures de conciliació han introduït en el conveni col·lectiu. El mateix passa en algunes de les àrees de la indústria càrnia. Com explica Josep Collado, de la Federació de la Indústria Càrnia, els escorxadors, per exemple,

són unitats que treballen en cadenes de subministrament i han de treballar a doble torn, és el seu model. Però en canvi tenen altres associats, com la indústria de productes elaborats, que sí que es podria reorganitzar en horaris més compactats.

El repte, però, continua en les àrees d'administració de les empreses industrials. I d'exemples, n'hi ha molts. A la farmacèutica Grifols, per exemple, ningú es queda més enllà de les 6.

SERVEIS

Intensius en mà d'obra i atenció al client

Una gran part de les consultores tenen un treball intensiu en mà d'obra i en treball. És a dir, funcionen per projectes i això suposa

que quan s'ha de fer el lliurament, no hi ha horaris que comptin. Ara bé, les noves tecnologies i el teletreball juguen a favor de reduir la complexitat d'aquest model de treball, com explica Fernando Iglesias, director general de l'Associació Catalana d'Empreses Consultores.

En el cas de les assessories, estan molt condicionats a la tipologia de client: quan la cartera de clients són empreses és més fàcil fer un horari més racional, però es com-

plica quan s'ha d'atendre persones fixes. El tipus de feina exigeix que el mateix professional faci el seguiment i aquest ha de donar servei quan el client ho reclama, i sol ser a partir de les 7 de la tarda. “El personal del nostre sector ha de pagar un preu molt alt”, diu Jordi Baqués, delegat de Catalunya de l'Associació Espanyola d'Assessors Fiscals, qui creu que és el moment que tots els àmbits de la societat portin a terme el canvi.